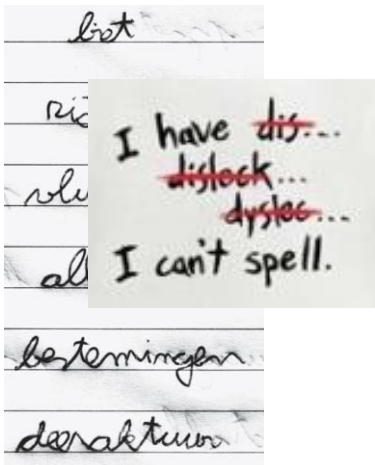

Pax Dyslexieboekje

Voor leerlingen en ouders

Informatie over dyslexie en over de begeleiding van leerlingen die dyslectisch zijn

Goedgekeurd door directie en MR van het Pax Christi College

Inhoud

Begeleiding	5
Wat is dyslexie?	8
Traject vaststelling dyslexie	12
Screeningsresultaten	14
DyslexieBegeleidingsPlan	16
Toelichting DyslexieBegeleidingsPlan	18
Standaardfaciliteiten	20
Verklaring van de steekwoorden voor de leerling	22
Tijdens de les	22
Huiswerk	23
Toetsing	24
Materiaal	25
Dispensatie	26
Examens	27
Handige websites	28

Beste leerlingen en ouders,

In dit boekje verstrekken we informatie over dyslexie, het dyslexiebegeleidingsplan en de faciliteiten.

Het beleid van de school is om dyslectische leerlingen extra zorg en faciliteiten te bieden, zodat deze leerling zijn/haar schoolloopbaan met succes kan doorlopen.

De schoolleiding heeft de docenten dan ook verzocht om de standaardfaciliteiten in acht te nemen en de afspraken die er gemaakt zijn over de aanpak van dyslexie of anderszins op te volgen.

Wanneer zich problemen voordoen of u nog vragen hebt, verzoeken we u contact op te nemen met de remedial teachers op de locatie van uw zoon of dochter.

Hun e-mail adressen zijn voor het Pax VMBO Druuten:

Onderbouw:

r.dekluis@paxchristicollege.nl of
l.vandenboogaard@paxchristicollege.nl

Bovenbouw:

f.mulders@paxchristicollege.nl

Voor Pax Junior Beneden Leeuwen (VMBO):

nicole.gremmen@paxchristicollege.nl

Voor Pax havo/ vwo:

m.vanhout@paxchristicollege.nl

Zowel van de school als van de leerling wordt een inspanningsverplichting verwacht. Beiden kunnen hierop worden aangesproken.

Met ingang van het schooljaar 2009–2010 zijn scholen wettelijk verplicht het benodigde extra materiaal (boeken op cd-rom) voor dyslectische leerlingen gratis te verstrekken.

De aanschaf van een daisyspeler of laptop is voor rekening van de ouders. Daisyspeler wordt door sommige zorgverzekeraars vergoed.

Dit boekje is ontworpen op een zo veel mogelijk dyslexie-vriendelijke manier.

Toetsen op school worden ook in dit lettertype aangeboden.

Begeleiding

De leerlingen van wie al bekend is dat zij dyslectisch zijn, hebben vanaf het begin van het schooljaar recht op bepaalde standaard faciliteiten. Deze faciliteiten vindt u op blz. 20 van dit boekje. Ook zijn er per niveau door iedere vaksectie aanvullende faciliteiten.

Vaak hebben leerlingen genoeg aan deze faciliteiten. Mocht naar voren komen dat dit niet het geval is, wordt in overleg met vakdocenten, mentoren en de RT besloten of remedial teaching nuttig is.

Leerlingen die bij vakdocenten opvallen door het maken van specifieke fouten bij spelling en lezen, worden gescreend op dyslexie door middel van een dictee en een doorstreep-lees-toets, gebaseerd op aanwijzingen in Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs. De hieruit verkregen gegevens worden gebruikt om de meest opvallende leerlingen te selecteren voor begeleiding en/of om vast te kunnen stellen of een leerling nader onderzocht moet worden op dyslexie. Hierover volgt verderop in dit boekje meer uitleg.

Tijdens de begeleiding wordt er geoefend met behulp van o.a. 'Muiswerk' en 'JufMelis' op de computer. De verschillende deelproblemen waaraan gewerkt wordt zijn: spelling (SP), begrijpend lezen (BL), technisch lezen (TL) en woordenschat(WS).

De remedial teacher zal eigen oefenmateriaal gebruiken en/of werken met de leerstof, boeken en dergelijke, van de leerling (Pre-teaching).

Daarnaast krijgen alle dyslectische leerlingen een uitnodiging om de gratis “klasbord” app te volgen waarin de dyslexiecoaches regelmatig handige tips zetten speciaal voor dyslectische leerlingen en hun ouders.

De begeleiding is gericht op het zo goed mogelijk doorlopen van de school en het behalen van het diploma op het niveau van de leerling.

De ‘spelregels’ voor begeleiding zijn als volgt:

- De leerling komt voor begeleiding bij de remedial teacher buiten of binnen lesuren. Er wordt rekening gehouden met het rooster van de leerling, zodat wachten op RT vermeden wordt.
- S.o.’s, toetsen, voor- en nabesprekingen hiervan en speciale opdrachten gaan voor begeleiding. Het is wel gewenst dat de leerling dit vooraf aan de remedial teacher meldt.
- Bij onnodig afwezig zijn, het niet maken van de opdrachten of huiswerk, of het niet meenemen van het materiaal, ontvangen ouders en mentor hiervan bericht. Treedt geen verbetering op dan wordt – in

overleg met mentor en afdelingsleider – de begeleiding beëindigd.

- Tussen remedial teacher en mentor is regelmatig communicatie over de vorderingen.
- Aan de begeleiding zijn geen kosten verbonden.

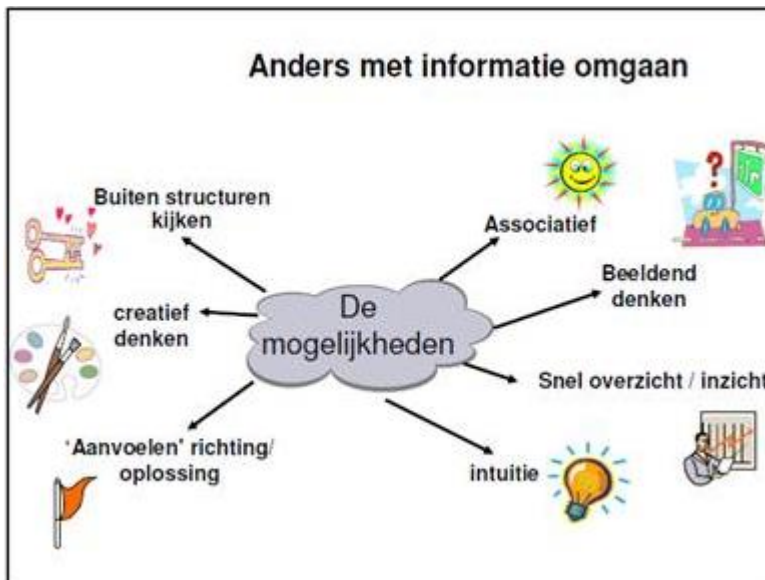
Wat is dyslexie?

De officiële definitie van dyslexie, zoals die door de Stichting Dyslexie Nederland wordt gehanteerd, luidt:

“Dyslexie is een stoornis die gekenmerkt wordt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau.”

Dyslexie heeft niets te maken met de intelligentie van een kind. De voorbeelden van geschreven woorden in dit boekje maken dat duidelijk. Ze zijn geschreven door onze leerlingen, die – zonder uitzondering- beschikken over een voldoende hoog IQ voor de opleiding die ze volgen.

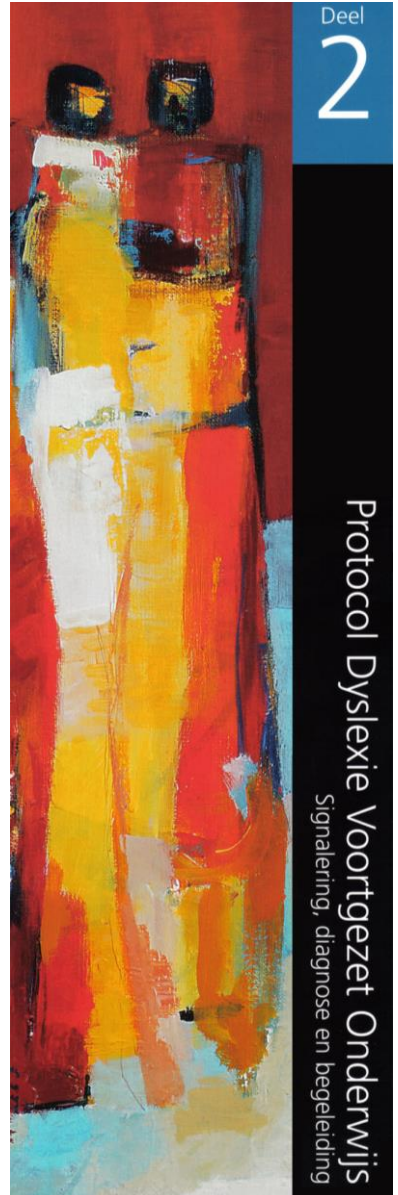
Kinderen met een hogere intelligentie kunnen wel meer last hebben van hun dyslexie, omdat ze vaker tegen teksten aan zullen lopen die ze wel willen, maar slechts moeizaam kunnen lezen.

Kinderen of jongeren die problemen hebben met het lezen of spellen, kunnen het onderwijs minder goed volgen. Daar moet immers veel gelezen en geschreven worden. In veel gevallen lijdt hun zelfvertrouwen daaronder.

Dyslexie gaat nooit helemaal over. Ook na behandeling blijven leerlingen met dyslexie trage lezers, die veel extra inspanning moeten leveren om alles te lezen wat er in het onderwijs gelezen moet worden. Of ze blijven moeite houden met spelling zowel bij het Nederlands als bij de moderne vreemde talen.

(Overgenomen van [www.masterplan dyslexie.nl](http://www.masterplan-dyslexie.nl) en aangevuld).

Deel

2

Protocol Dyslexie Voortgezet Onderwijs

Signalering, diagnose en begeleiding

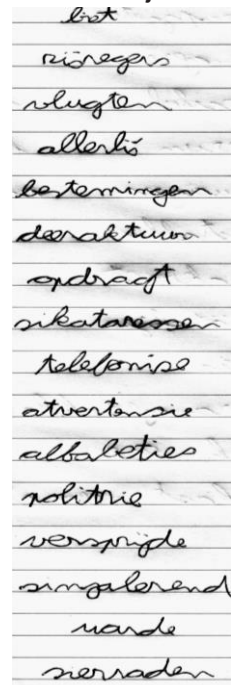
Dyslexie is een hardnekkig probleem. Daarom is het niet vast te stellen met een eenvoudige test of door een onderzoek van de hersenen. Een diagnose moet aantonen dat de lees- en/of spellingproblemen 'didactisch resistent' zijn. Dat wil zeggen dat de problemen niet verminderen ondanks planmatige, systematische en taakgerichte hulp door een deskundige, zoals een remedial teacher of een gespecialiseerde logopedist.

De diagnose moet ook aantonen dat er sprake is van een achterstand.

Het vaardigheidsniveau van het lezen op woordniveau en/of van spelling is duidelijk lager dan dat van leerlingen die even oud zijn en evenveel onderwijs hebben gevolgd.

Zie voor meer informatie

ook de websites blz. 27 en 28.

Traject vaststelling dyslexie

Nadat bij de leerlingen die opvallen in de brugklas de screening is afgenomen (een dictee en de doorstreepleestoets) worden hieruit leerlingen geselecteerd die duidelijk minder goed scoren volgens de vastgestelde normen van Opdidakt, een onderzoeksbureau dat aan onze school verbonden is voor het uitvoeren van onderzoek naar dyslexie.

Als zij op de basisschool nog geen RT hebben gehad, krijgen zij gedurende een periode van ongeveer 3 maanden begeleiding van de remedial teachers om de hardnekkigheid van het probleem aan te tonen.

Deze begeleiding bestaat uit diverse onderdelen: er wordt een remediërend programma (mogelijk met behulp van een computer) aangeboden op het gebied van lezen en/of spelling.

Als er een duidelijk vermoeden is van dyslexie zal de remedial teacher de ouder(s)/ verzorger(s) hierover een brief thuis sturen met daarin een uitnodiging om een afspraak te maken voor een (kosteloos) intakegesprek bij Opdidakt.

Leerlingen die uit de screening naar voren komen en op de basisschool al RT hebben gehad, kunnen door Opdidakt meteen getest worden op dyslexie.

De resultaten van de screening

In het kort geformuleerd zijn er twee mogelijkheden denkbaar als resultaat van de screening en onderzoek:

1. Er wordt geen merkbare vorm van dyslexie opgemerkt. Eventuele lage cijfers kunnen niet worden herleid tot een dyslexieprobleem. Er vindt geen verder onderzoek plaats.

2. Er zijn aanwijzingen dat er sprake zou kunnen zijn van dyslexie.

Om uit te sluiten dat het niet gaat om een 'gewone' leer- of leesachterstand, maar om zodanige dyslexie dat die niet met didactische middelen en oefeningen te 'genezen' is wordt een behandeling ingezet van minstens drie maanden. Hierna volgt dan opnieuw een screening.

Als dan blijkt dat de leerling 'didactisch resistent' is (extra hulp op gebied van lezen en spelling heeft geen verbetering opgebracht) krijgen de ouders een uitnodiging voor een officieel dyslexie-onderzoek bij bureau Opdidakt. Als na uitgebreid onderzoek en testen blijkt dat de leerling inderdaad dyslectisch is, wordt door de externe deskundige een dyslexieverklaring afgegeven. Deze is vooral van belang tijdens de Examenperiode. Als de leerling dyslectisch blijkt te zijn, wordt zo snel mogelijk een dyslexieoverzicht verstrekt. Bij het onderwijs wordt

rekening gehouden met de voor deze leerling wenselijke faciliteiten (zoals bijvoorbeeld toetsen met een vergrote letter, meer tijd, enz.).

In het kort

Standaardfaciliteiten: De faciliteiten waar alle dyslectische leerlingen recht op hebben. Te vinden in dit boekje op blz. 19.

Dyslexie-begeleidingsplan: vertegenwoordigt het bezit van een dyslexieverklaring, verstrekt door externe gz-psycholoog of orthopedagoog-generalist, en geeft op elke school (samen met de verklaring) recht op de afgesproken faciliteiten, ook tijdens PTA en landelijke examens. Het begeleidingsplan wordt verstrekt vanaf leerjaar 1 en wordt jaarlijks besproken met (en waar nodig aangepast) en ondertekend door alle betrokkenen.

Dyslexieverklaring en -verslag: Voor alle dyslectische leerlingen wordt door de remedial teacher een verkorte versie van het dyslexie-onderzoeksverslag in het digitaal leerlingvolgsysteem SOM gezet. Dit zorgt ervoor dat alle docenten van de leerlingen in één oogopslag kunnen zien waar deze leerlingen moeite mee heeft en wat hem of haar zou kunnen helpen.

DyslexieBegeleidingsPlan Pax Christi College (HGW-model)

naam leerling:	<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>		
geboortedatum:	<i>dd-mm-jjjj</i>	<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
startdatum DBP:	<i>Klik hier als u een datum wilt invoeren.</i>		
mentor:	<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	schooltype/klas:	<i>Vmbo theoretisch</i>
			<i>Kias: Kias</i>
ZoCo:	<i>Mw. Van den Boogaard</i>	afdelingsleider:	
Rechten: (selecteer de faciliteiten en/of hulpmiddelen die ingezet worden)			
Faciliteiten			
☐ Extra tijd of vermindering van vragen ☐ Toetsen in Arial 12; regelafstand 1,15 ☐ Aangepaste beoordeling spelling, behalve bij leren van expliciete regels ☐ Voorbereiden van leesbeurten ☐ Waar nodig aantekeningen kopiëren van docent of medeleerling ☐ Extra tijd en aandacht van de docenten voor het maken van evt. andere afspraken.			
Extra hulpmiddelen			
☐ Laptop met software Claroread ☐ Laptop met software Kurzweil ☐ Toetsen worden digitaal aangeleverd door docent in WORD of PDF ☐ Leermiddelen op CD ☐ Gebruik van spellingcorrector ☐ Daisyspeler			

Plichten:	
Verantwoordelijkheden leerling	
<i>Tijdens de les</i>	
<ul style="list-style-type: none"> • Vraag of je een leesbeurt mag voorbereiden • Zorg voor goede aantekeningen, kopieer ze anders • Schrijf het huiswerk goed op • Vraag indien nodig om hulp 	
Huiswerk	
<ul style="list-style-type: none"> • Plan je werk • Werk iedere dag, werk vooruit • Werk niet overdreven lang; je kunt beter 3x een half uur leren i.p.v. anderhalf uur achter elkaar • Wissel maak- en leerwerk af • Vraag om software die bij de methode horen • Lees een tekst opnieuw als je niet weet wat er staat • Zorg dat je kunt laten zien dat je goed geoefend hebt: maak aantekeningen of schema's • Tijdens het huiswerk of gebruik een oefenschrift • Werk netjes en nauwkeurig 	
Toetsen	
<ul style="list-style-type: none"> • Kijk 's morgens de geleerde leerstof nog een keer over • Lees alle vragen van de toets goed door • Controleer je werk: niets vergeten en alles goed leesbaar? • Vraag zonodig extra tijd • Vraag als dat nodig is om alternatieve toets mogelijkheden 	
Algemeen	
Probeer met de opdrachten die je goed kunt, je cijfers op te halen	

Start Dyslexie BegeleidingsPlan (informatie warme overdracht)	
☐	Begeleiding / afspraken: <i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>
Afspraken algemeen leerjaar (mentor-leerling) : <i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
Afspraken per vak met vakdocent	
Afspraken per vak:	Docent:
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
Afspraken per vak met vakdocent	
Afspraken per vak:	Docent:
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
Afspraken per vak met vakdocent	
Afspraken per vak:	Docent:
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
Afspraken per vak met vakdocent	
Afspraken per vak:	Docent:
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	

Afspraken algemeen leerjaar (mentor-leerling)	
—	Docent:
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
Afspraken per vak met vakdocent	
Afspraken per vak:	Docent:
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
Afspraken per vak met vakdocent	
Afspraken per vak:	Docent:
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	
Ouderbetrokkenheid	
Afspraken met ouders:	
<i>Klik hier als u tekst wilt invoeren.</i>	

- Informatie warme overdracht is opgenomen in het DyslexieBegeleidingsPlan.
- Mentor en leerling hebben het DBP besproken.
- vakdocent(en) en leerling hebben het DBP besproken.
- DBP is bekend bij RT-docent.
- Ouders hebben het DBP 'voor gezien' getekend.
- DyslexieBegeleidingsPlan is toegevoegd aan SOM.

Toelichting dyslexie-begeleidingsplan

Er staan ook faciliteiten in het dyslexie-begeleidingsplan. Alle docenten zijn op de hoogte van de algemene faciliteiten waar een dyslectische leerling recht op heeft.

Een dyslexie-begeleidingsplan kan alleen worden uitgereikt op basis van een formele diagnose door externe deskundigen.

De docenten zorgen ervoor dat zij de aangegeven faciliteiten opvolgen. De leerling zorgt ervoor dat hij of zij zich aan de afspraken houdt. Beiden hebben een inspanningsplicht, zowel tijdens de les als bij het huiswerk.

De praktijk wijst uit dat dyslectische leerlingen gemiddeld genomen aanzienlijk harder werken dan hun niet dyslectische medeleerlingen.

Soms blijkt tijdens de schoolloopbaan van een leerling dat er andere aanpassingen gewenst zijn dan tot dan toe gebruikt werden. Na overleg met de remedial teacher en ouders kan het plan worden aangepast.

Het gebruik van een dyslexie-begeleidingsplan beperkt zich niet alleen tot de taalvakken, maar is ook bij

vakken als wiskunde, aardrijkskunde en geschiedenis belangrijk. Bij alle vakken wordt immers gebruik gemaakt van taal om kennis over te dragen en te toetsen!

Gemiddeld zitten er in elke klas 4 tot 6 leerlingen (dyslectisch of met andere problemen) die vragen om een aparte aanpak. Deze aanpak wordt bij dyslectische leerlingen door de vaksectie vastgesteld. Een beetje begrip van ouders en leerlingen voor de druk die dit legt op docenten is op zijn plaats. Soms zullen leerlingen moeten vragen om een vergeten aanpassing. Toch vragen we u om, bij *stelselmatig* achterwege blijven van de noodzakelijke aanpassingen, contact op te nemen met de mentor of de zorgcoördinator.

Standaardfaciliteiten voor dyslectische leerlingen

- 10 minuten extra tijd bij proefwerken en schriftelijke overhoringen.
- Toetsmateriaal wordt in Arial 12 aangeboden.
- Aangepaste beoordeling spelling.
- Evt. mondeling overhoring als aanvulling op schriftelijk werk.
- Leesbeurten mogen worden voorbereid.
- Evt. aantekeningen kopiëren van docenten of medeleerling.
- Eventuele hulpmiddelen bv.
Voorleessoftware/spellingcontrole.

Algemene adviezen voor ouders:

Veel lezen blijft het beste advies bij leesproblemen. Dit lukt alleen als ook aan de leesmotivatie wordt gewerkt. Maak de leestesten aantrekkelijk (plaatselijk nieuws, korte berichten, vanuit de belevingswereld van de leerling) Lees als ouder of begeleider eventueel zelf voor.

Hardop lezen. Bekendheid met de klankvorm, één van de problemen bij dyslexie, wordt vergroot door hardop lezen. Doe dit regelmatig. Hardop lezen maakt ook controle mogelijk.

Uiteindelijk gaat het bij lezen om tekstbegrip. Stillezen in combinatie met vragen stellen over de tekst is daarom een goede combinatie. Laat de leerling zo uitvoering mogelijk

praten over de tekst; dit vergroot zijn taalgevoel en komt zijn taalproductie ten goede.

Wat betreft de spelling: Ga in op de veel voorkomende fouten die worden gemaakt.

Indien gebruik wordt gemaakt van ICT-middelen, dan zal aandacht moeten worden besteed aan het correct en efficiënt gebruik van deze middelen (bv. spellingcontrole).

Verklaring van de steekwoorden voor leerlingen

Tijdens de les

Aantekeningen

Zorg zelf voor goede aantekeningen, eventueel gekopieerd en/of gecontroleerd door de docent en/of een medeleerling. Immers als je geen goede aantekeningen hebt, kun je het verkeerde leren.

Leesbeurt

Voorlezen is goed te doen voor je als je het kunt voorbereiden. Vraag aan de docent of je het mag voorbereiden.

Huiswerk (noteren)

Schrijf huiswerk goed op in je agenda. Gaat het te snel, vraag dan aan een klasgenoot of je het aan het eind van de dag even over mag schrijven of dat je samen met hem of haar je agenda doorneemt. Dit is vooral ook belangrijk voor het op tijd voorbereiden voor toetsen en bijvoorbeeld leesverslagen. Is het een steeds terugkerend probleem voor je, zoek dan iemand die je elke dag kunt vragen je te helpen: een agendabuddy.

Plaats in het lokaal

Vraag of je in de klas vooraan mag zitten, dan heb je het minste last van afleiding en kun je je beter concentreren. Of zoek in een lokaal een rustige hoek op, het kost je toch al meer tijd om te lezen, zorg dan voor een goede werkplek. Spreek met de docent af dat die plaats jouw vaste plaats is.

Huiswerk

Planning

Plan je werk ruim van tevoren. Vooral bij het maken van een leesverslag of werkstuk is het nodig om dit op tijd te starten. Je zult er meer tijd en energie voor nodig hebben, dus bijtijds beginnen, dat geeft je de ruimte om er op tijd mee klaar te zijn, ook bij onverwachte tegenslagen (s.o. tussendoor enz.).

Materiaal

Gebruik voor extra uitleg en oefeningen de cd's of sites die horen bij de methode of zoek materiaal via websites (zie hiervoor de lijst met links achterin dit boekje).

Tijd

Houd er rekening mee dat je meer tijd nodig hebt dan je klasgenoten en dat je misschien niet alles af krijgt tijdens de lessen. Dat betekent dat je dus thuis nog tijd eraan moet besteden.

Toetsing

Alternatieven

Vraag om alternatieve toetsmogelijkheden als het echt niet lukt met de gewone overhoringen. In overleg kan eventueel mondeling i.p.v. schriftelijk getoetst worden. Vraag bijvoorbeeld of je mondeling overhoord mag worden als het gaat om de betekenis van woorden.

Zwakke en sterke kanten

Realiseer je dat je naast dyslexie ook sterke punten hebt. Ben je bijvoorbeeld goed in het maken van schema's, gebruik die dan om te leren en bij toetsen.

Compenseren

Probeer met vakken en opdrachten waar je goed in bent, eventuele onvoldoendes te compenseren.

Of probeer bij so's en mo's zo goed mogelijk te scoren als toetsen over kleine stukken je beter af gaan dan bijvoorbeeld grote proefwerken.

Plaats in het lokaal bij toetsing

Zorg dat je alleen zit bij de toetsing. Overleg als dat nodig is met de docent en zorg dat je zit waar je je het best kunt concentreren.

Materiaal

Laptop

Overleg met de remedial teacher over het gebruik van een laptop met spellingcontrole. Maak ook huiswerk met behulp van een pc. (zie voor andere hulpmiddelen ook www.lexima.nl). In vmbo-basis en vwo klas 1 en 2 is in schooljaar 2016-2017 een pilot met laptops, hierop komt ook voorleessoftware (ClaroRead) te staan.

Auditieve ondersteuning (voorleessoftware)

Er is op onze school de mogelijkheid om gebruik te maken van ClaroReadsoftware. Op alle computers op school is deze voorleessoftware (ClaroRead) geïnstalleerd. In de 3^e week van het schooljaar ontvangen alle ouders/ verzorgers van dyslectische leerlingen een brief met informatie over ClaroRead. In september vindt er een voorlichtingsavond plaats, verzorgd door de ontwikkelaar van ClaroRead, waarin uitleg wordt gegeven over het installeren en het bestellen van de voorgelezen boeken. Tevens is er dan de mogelijkheid om te oefenen met het programma.

Steunkaarten

Maak en bewaar steunkaarten met woorden, regels of formules die je moeilijk kunt onthouden. Vraag of je die mag gebruiken tijdens de lessen en eventueel ook tijdens de toetsen.

Woorden

Gebruik de website www.wrts.nl en leer woorden met behulp van kaartjes of schrijf ze op.

Typen

Volg eventueel een cursus om 'blind' te leren typen bij een goed instituut, zodat je makkelijker en vooral ook sneller kunt werken met de laptop.

Dispensatie

Vrijstelling vmbo

Voor dyslectische leerlingen is het soms extreem moeilijk om de spellingregels van een vreemde taal onder controle te krijgen. Indien er alles aan gedaan is om dat voor elkaar te krijgen en het lukt toch niet, dan is er de mogelijkheid in het vmbo (vanaf de 2^e klas) om Frans of Duits te laten vallen. De vrijstelling wordt na overleg met de betrokken docent, RT en afdelingsleider verleend. De tijd die daarmee vrijkomt, moet besteed worden aan de andere talen.

Vrijstelling havo/vwo

Dyslectische leerlingen die in de tweede of derde klas zitten, moeten het normale programma voor de moderne vreemde talen volgen en afronden. Voor hen bestaat de mogelijkheid om eventueel een mondelinge herkansing van een toets of s.o. te krijgen.

Examens

Bij (school)examentoetsen van 2 uur of langer hebben leerlingen met een dyslexieverklaring recht op verlenging van een half uur. Wanneer toetsen korter duren wordt de verlengingstijd naar rato verkort.

Bij luistertoetsen wordt er meer tijd gegeven tussen het beantwoorden van de vraag en het voorbereiden op de nieuwe vraag. Hetzelfde geldt voor kijk- en luistertoetsen. Verder kan er in bijzondere gevallen gebruik gemaakt worden van de volgende faciliteiten:

- Vergroting van examenwerk
- Gebruik van een computer of laptop
- Opgaven op cd
- Gebruik van een koptelefoon
- Gebruik van een Nederlands verklarend woordenboek

Hiervoor moet tevoren toestemming worden gevraagd aan de examencommissie.

Handige websites

Sites met oefeningen, uitleg, ezelsbruggetjes of informatie over dyslexie:

www.kennisnet.nl; www.docentenplein.nl;

www.digischool.nl

Overhoorprogramma's:

www.wrts.nl; www.overhoor.nl; www.teach2000.nl

Eenvoudige site met info door leerlingen zelf:

www.makkelijklezenplein.nl

Informatie voor en door leerlingen:

www.dyslexieweb.nl

De aanpak op scholen voor voortgezet onderwijs:

www.masterplandyslexie.nl

Info over dyslexie:

www.steunpundyslexie.nl

De Vereniging voor ouders van kinderen met leer-, ontwikkelings- en gedragsstoornissen:

www.balans.nl

Een website met een overzicht van meer dan 300 dyslexie websites:

www.dyslexie.startpagina.nl

Leren met de computer m.b.v. speciaal daarvoor ontwikkelde programma's:

www.muiswerk.nl, www.woordkasteel.com

Ict-hulpmiddelen, zoals de readingpen vind je op:

www.lexima.nl

Site van de Vereniging voor mensen met dyslexie:

www.woortblind.nl

Veel gestelde vragen (en antwoorden) staan op

www.stichtingdyslexienederland.nl

Informatie over dyslexie en moderne vreemde talen:

<http://dyslexie-en-vt.org/>

Sites voor lezen met cd-rom:

www.dedicon-educatief.nl (schoolboeken, niet gratis, alleen met dyslexieverklaring);

www.aangepast-lezen.nl (romans, jeugdboeken, vrijwillige bijdrage)

Bij alle beroepen vind je
mensen die dyslectisch zijn.